

**КАФЕДРА ФІНАНСОВОГО
МЕНЕДЖМЕНТУ**

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА
ФАКУЛЬТЕТ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСАМИ ТА БІЗНЕСУ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан

доц. А. В. Стасишин

(підпис)

“ ”

2020 р.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Теорія та історія фінансової системи
(назва навчальної дисципліни)

галузь знань 07 „Управління та адміністрування”
спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
освітній ступінь: бакалавр
форма навчання: денна

ЛЬВІВ 2020

Робоча програма навчальної дисципліни «Теорія та історія фінансової системи» галузь 07 Управління та адміністрування, спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування.

Розробник:

Клепанчук О. Ю., к.е.н, доцент кафедри фінансового менеджменту

Робоча програма розглянута на засіданні кафедри фінансового менеджменту

Протокол від 09 січня 2020 р. №6

Завідувача кафедри
фінансового менеджменту

_____ проф. Ситник Н.С.

«09» січня 2020 року

Затверджено Вченою радою факультету

Протокол № 7 від "23" січня 2020 року

© Клепанчук О.Ю., 2020 рік
© ЛНУ імені Івана Франка, 2020 рік

РОЗДІЛ 1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Предмет навчальної дисципліни

Предметом вивчення навчальної дисципліни є фінансова система в цілому, етапи її розвитку в різні історичні періоди на різних територіях, а також фінансові теорії та практики давнини та сучасності, їх вплив на розвиток фінансів.

Мета навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни є формування системного бачення еволюції фінансової системи, вивчення питання історичного розвитку фінансової системи в історії людства від стародавнього світу до Незалежної України, розгляд фінансових теорій та практик давнини та сучасності, їх вплив на розвиток фінансів.

Основні завдання

- опанування сутності фінансів та закономірності фінансової системи.
- опанування історії виникнення грошової системи.
- вивчення процесів становлення та розвитку банківської системи.
- дослідження процесів зародження та формування бюджетної системи.
- дослідження історичного формування податкової системи.
- одержання знань щодо формування фінансів у зарубіжних країнах.

1.1. Місце навчальної дисципліни в структурно-логічній схемі

Попередні дисципліни	Наступні дисципліни
Вступ до фаху	Макроекономіка
Мікроекономіка	Гроші і кредит
	Фінанси

1.2 Компетентності та результати навчання за дисципліною:

Компетентності	Результати навчання
<p>Здатність досліджувати поняття сутності фінансів, етапи розвитку та закономірності фінансової системи за допомогою історичних фактів. Мати знання з історії виникнення фінансової системи. Уміння аналізувати теоретичні побудови фінансової системи та історичний вплив на її структуру.</p>	<p>Знати і розуміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - передумови формування загальнодержавних грошових фондів – бюджету; - виникнення законодавчих систем державних доходів та витрат; переведення податків у грошову форму. - теоретичні основи побудови фінансової системи та структуру фінансової системи <p>Що загалом, що привело фінансову систему у виражену економічну категорію.</p>
<p>Здатність дослідити історію виникнення грошової системи.</p>	<p>Знати і розуміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - становлення грошового обігу на території України та поза її межами. - розвиток елементів грошового господарства на сучасній території України та поза її межами. - грошову реформу та історію нової гривні Незалежної України
<p>Здатність дослідити становлення та розвиток банківської системи.</p>	<p>Знати і розуміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - еволюцію банківської системи. - зародження та розвиток банківської системи. - банківські інституції в Західній Україні. - становлення та розвиток банківської системи після проголошення незалежності.
<p>Володіти знаннями з про зародження та формування бюджетної системи</p>	<p>Знати і розуміти :</p> <ul style="list-style-type: none"> - історичні передумови поняття «бюджет». - теоретичні основи формування бюджетної системи. - становлення та розвиток бюджетного устрою в Україні. - становлення бюджетної системи України після проголошення

<p>Здатність дослідити історичне формування податкової системи.</p>	<p>незалежності.</p> <p>Знати та розуміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - історичні етапи формування податкової системи. - теоретичні основи побудови податкової системи. - про податкову систему України в різні історичні періоди. - систему податкового законодавства та принципи податкового законодавства Незалежної України.
<p>Володіти знаннями про теоретичні та історичні основи побудови страхової справи в Україні</p>	<p>Знати і розуміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - історичну сутність страхування. - теоретичні засади страхової справи. - зародження страхування на території України. - етапи формування страхового ринку після проголошення незалежності України.
<p>Задність дослідити теоретичні засади формування фінансів у зарубіжних країнах.</p>	<p>Знати і розуміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - соціально-економічні моделі та особливості організації фінансових систем країн з розвинутою ринковою економікою. - еволюцію та сучасні риси державних фінансів у країнах з розвинутою ринковою економікою . - загальні риси організації управління фінансами у зарубіжних країнах. - взаємозалежність фінансових систем різних країн

РОЗДІЛ 2. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Номер теми	Назва теми
1.	Історичні передумови виникнення фінансової системи.
2.	Основні аспекти формування грошової системи.
3.	Становлення та розвиток банківської системи.
4.	Зародження та формування бюджетної системи.
5.	Історичне формування податкової системи.
6.	Теоретичні та історичні основи побудови страхової справи в Україні.
7.	Теоретичні засади формування фінансів у зарубіжних країнах.

РОЗДІЛ 3. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Історичні передумови виникнення фінансової системи.

Історичне формування сутності фінансів. Становлення та розвиток фінансової науки. Теоретичні основи побудови фінансової системи. Етапи розвитку фінансів та закономірності фінансової систем.

Тема 2. Основні аспекти формування грошової системи.

Історія виникнення грошової системи. Виникнення та еволюція гривні. Становлення грошового обігу на території України та поза її межами. Розвиток елементів грошового господарства на сучасній території України та поза її межами. Грошова реформа. Історія нової гривні Незалежної України.

Тема 3. Становлення та розвиток банківської системи .

Еволюція банківської системи. Зародження та розвиток банківської системи. Банківські інституції в Західній Україні. Становлення та розвиток банківської системи після проголошення незалежності.

Тема 4. Зародження та формування бюджетної системи.

Історичні передумови поняття «бюджет». Теоретичні основи формування бюджетної системи. Становлення та розвиток бюджетного устрою в Україні. Становлення бюджетної системи України після проголошення незалежності.

Тема 5. Історичне формування податкової системи.

Історичні етапи формування податкової системи. Теоретичні основи побудови податкової системи. Податкова система України в різні історичні періоди. Система податкового законодавства. Принципи податкового законодавства Незалежної України.

Тема 6. Теоретичні та історичні основи побудови страхової справи в Україні.

Історична сутність страхування. Теоретичні засади страхової справи. Зародження страхування на території України. Етапи формування страхового ринку після проголошення незалежності України.

Тема 7. Теоретичні засади формування фінансів у зарубіжних країнах.

Соціально-економічні моделі та особливості організації фінансових систем країн з розвинутою ринковою економікою. Еволюція та сучасні риси державних фінансів у країнах з розвинутою ринковою економікою. Загальні риси організації управління фінансами у зарубіжних країнах. Взаємозалежність фінансових систем різних країн.

РОЗДІЛ 4. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Основна література:

1. Леоненко П. М. Основні етапи розвитку фінансової науки: методологія проблеми / П. М. Леоненко, В. М. Федосов, П. І. Юхименко // Фінанси України. - 2017. - № 4. - С. 55-74.http://finukr.org.ua/docs/FU_17_04_055_uk.pdf
2. Кузнецова С.А. Фінанси: навчальний посібник / С.А. Кузнецова, В.М. Вареник, М.М. Вакулич; за заг. наук. ред. С.А. Кузнецової. – Дніпропетровськ: Дніпропетровський університет імені Альфреда Нобеля, 2014. – 384
https://ir.duan.edu.ua/bitstream/123456789/474/1/Фінанси_2014.pdf
3. Колесников О. В., Бойко Д. І., Коковіхіна О. О. Історія грошей та фінансів. 2-ге видання виправлене та доповнене: Навч. пос. – Центр учбової літератури, 2008. – 140
<s.file:///C:/Users/lviv/Downloads/Колесников%20О.В.,%20Бойко%20Д.І.,%20Коковіхіна%20О.О.%20Історія%20грошей%20та%20фінансів.pdf>
4. Ставерська Т. О., Іванюта О. М. С 76 Історія фінансів: навч. посіб./Т. О. Ставерська, Іванюта О. М. –Харків : Видавець Іванченко І. С., 2013. – 83 с. Артус М.М. Проблеми трактування сутності та функцій категорії «фінанси» // Фінанси України. – 2007, №4. – с. 127-135.http://elib.hduht.edu.ua/bitstream/123456789/1059/1/history_finance.pdf
5. Юхименко П. І., Федосов В. М., Лазебник Л. Л. та ін. Теорія фінансів: Підручник / За ред. проф. В. М. Федосова, С. І. Юрія. — К.: Центр учбової літератури, 2010. — 576 с. Базецкая А. И. <https://core.ac.uk/download/pdf/32613769.pdf>
6. Н.А.Шикіна. Фінанси. Курс лекцій для студентів усіх форм навчання всіх спеціальностей (Укл. Н.А.Шикіна. – Одеса: ОДЕУ, ротاپринт, 2008р. – 290с.). 2008. <https://economics.studio/finansovie-voprosi/finansii-kurs-lektsiy-dlya-studentiv-usih-form.html>
7. Базецкая А. И. Исторический аспект формирования и развития финансовой системы : монография / А. И. Базецкая; Харьков. нац. ун-т гор. хоз-ва им. А. Н. Бекетова. – Харьков : ХНУГХ им. А. Н. Бекетова, 2015. – 111
<http://eprints.kname.edu.ua/43423/1/2014%20печ.%2015МН%20%20История%20финансов.pdf>
8. Бернстайн П. Фундаментальные идеи финансового мира: эволюция / пер. с англ. В. Ионов. М.: Альпина Бизнес Букс, 2009. 248 с

Додаткова література:

1. Єфименко Т. І. Актуальні проблеми трансформації фінансово-економічних теорій в умовах глобальних змін. Фінансова глобалізація і євроінтеграція / за ред. О. Г. Білоруса, Т. І. Єфименко; ДННУ “Акад. фін. упр.”. Київ, 2015. С. 13–29.http://www.afu.kiev.ua/getfile.php?page_id=448&num=3

2. Лопух К. В., Фещенко В. М., Юхименко П. І. Сучасний монетаризм: монографія / за заг.ред. П. І. Юхименка. Київ: ЦУЛ, 2015. 272 с.<http://securities.usmdi.org/PDF/993.pdf>
3. Небрат В. В. Еволюція теорії державних фінансів в Україні: монографія / НАНУУкраїни, Ін-т економіки та прогнозування. Київ, 2013. 584 с.http://ief.org.ua/?page_id=2904&dept=18
4. Фінанси. Бюджет. Податки: національна та міжнародна термінологія: у 3 т. Т. 1 / за ред. Т. І. Єфименко, А. І. Мярковського; ДННУ “Акад. фін. упр.”. 2-ге вид., перероб. і доп. Київ, 2013. 728 с.http://www.vtei.com.ua/konfa/23_05_19/3_64.pdf
6. Фінансова думка України: у 3 т. Т. 1 / Юхименко П. І. та ін.; за ред. В. М. Федосова. Чухно А. А. Вибрані праці: у 2 т. / передм. Л. В. Губерського, Т. І. Єфименко; ДННУ “Акад. фін. упр.”. Київ, 2012. Т. 1. 557 с. Т. 2. 480 с
7. Боронос В.Г. Антикризове фінансове управління у підприємстві / В.Г. Боронос, І.Й. Плікус, Л.Ф. Соколенко: Підручник. – Підприємництво, торгівля та біржова діяльність: За заг. ред. д.е.н., проф. І.М. Сотник, д.е.н., проф. Л.М. Таранюка – Суми: ВТД «Університетська книга», 2018. – С.95-118.<file:///C:/Users/lviv/Downloads/6808472.pdf>
8. Introduction to finance: theory and practice: study guide / I.O. Shkolnyk, M.M. Brychko, O.M. Pakhnenko [et al.]; edited by: I. Shkolnyk, M. Brychko. – Sumy : Sumy State University, 2017. – 275 [phttps://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream/123456789/51799/1/finance.pdf](https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream/123456789/51799/1/finance.pdf)
9. Європейські студії у фінансах : Навч. посіб. / І.О. Школьник, А.Ю. Семенов, В.М. Кремень та ін. ; за заг. ред. І.О. Школьник, А.Ю. Семенова. – Суми : Сумський державний університет, 2017. – 214 [chttps://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream/123456789/63410/1/Shkolnyk_ievropeiski.pdf](https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream/123456789/63410/1/Shkolnyk_ievropeiski.pdf)
10. Фінанси різних форм бізнесу : навч. посіб./ Н.Г.Пігуль, О.В.Дейнека, Н.А.Дехтяр, О.В.Люта. – Суми : Сумський державний університет, 2017.– 337 с.https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream/123456789/64218/1/Pihul_biznes.pdf
11. Фінансовий аналіз : навчальний посібник. / За заг. ред. Школьник І.О. [І.О. Школьник, І.М. Боярко, О.В. Дейнека та ін.] – К. : «Центр учбової літератури», 2016. – 368 с.<https://cul.com.ua/preview/fash.pdf>
12. Економіка підприємства : навчальний посібник / за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. Є. В. Мішеніна та д-ра екон. наук Є. О. Балацького. – Харків: Діса Плюс, 2015. – 336 с.file:///C:/Users/lviv/Downloads/posob_EP_18.pdf
13. Управління фінансовою безпекою економічних суб’єктів : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів економічних і юридичних спеціальностей усіх форм навчання / Державний вищий навчальний заклад “Українська академія банківської справи Національного банку України” ; за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. С. М. Фролова ; [С. М. Фролов, О. В. Козьменко, А. О. Бойко та ін.]. – Суми : ДВНЗ “УАБС НБУ”, 2015. – 332 с.http://dspace.puet.edu.ua/bitstream/123456789/6644/1/1407_2015.pdf
14. Фінанси. Підручник / І.О. Лютий, С.Я. Боринець, З.С. Варналій, та ін.; за ред. д.е.н., проф. І.О. Лютого. – Київ : Видавництво Ліра-К, 2017. – 720 с.<http://lira-k.com.ua/preview/12444.pdf>

РОЗДІЛ 5. ІНТЕРНЕТ САЙТИ

1. Верховна Рада України - www.rada.kiev.ua
2. Кабінет Міністрів України- www.kmu.gov.ua
3. Міністерство фінансів України - www.minfin.gov.ua
4. Міністерство економічного розвитку і торгівлі України - www.me.gov.ua
5. Національний банк України – www.bank.gov.ua
6. Державна служба статистики України - www.ukrstat.gov.ua

